

j Priesters

Priesters in de Katholieke Kerk mogen niet trouwen. Deze regel wordt het celibaat genoemd. In de Volkskrant van 29 mei 2012 stond een artikel naar aanleiding van een peiling onder priesters. De kop van het artikel was:

Peiling onder 135 priesters
40% priesters wil van celibaat af

Het hele artikel is als bijlage opgenomen bij deze opgave.

Als er sprake zou zijn van een aselechte steekproef van 135 priesters, zou je de uitkomst van de peiling nauwkeuriger kunnen formuleren, namelijk:

Het percentage priesters dat van het celibaat af wil, ligt tussen ...% en ...%.

Hierbij gebruik je de formule voor de standaardafwijking van een steekproevenverdeling van proporties:

$$S = \sqrt{\frac{p \cdot (1-p)}{n}}$$

Hierin is p de populatieproportie en n de steekproefomvang.

- 1** Bereken het betrouwbaarheidsinterval van het percentage priesters dat van het celibaat af wil bij een betrouwbaarheid van 95%.

In het begin van het artikel lezen we: "Het NCRV-programma Altijd Wat stuurde ruim 700 maatschappelijk actieve priesters een enquêteformulier toe met vragen die onder andere over het celibaat gingen. Van hen zonden 135 priesters het formulier ingevuld terug, al dan niet anoniem." Deze 135 personen vormen volgens het artikel een steekproef uit de populatie van alle priesters.

- 2** Is hier sprake van een representatieve en aselechte steekproef? Licht je antwoord toe.

Het artikel gaat als volgt verder: "Uit de antwoorden blijkt dat 40% voor afschaffing van het celibaat is. Een fractie minder, 39%, vindt dat het celibaat gehandhaafd moet blijven. De overige 21% van de priesters reageerde neutraal."

- 3** Mag je hieruit de conclusie trekken dat er minder priesters zijn die vinden dat het celibaat gehandhaafd moet blijven dan priesters die van het celibaat af willen? Licht je antwoord toe.

Bijlage bij opgave **Priesters**

Peiling onder 135 geestelijken

40 procent van priesters wil van celibaat af

Van onze verslaggever **Peter de Graaf**

A DEN BOSCH Het verplichte celibaat in de rooms-katholieke kerk ondervindt ook onder priesters veel kritiek. Uit een peiling onder 135 maatschappelijk actieve priesters blijkt bijna 40 procent voor afschaffing van het heersende verbod op huwelijk en seks. Een fractie minder, 39 procent, vindt dat het celibaat gehandhaafd moet blijven.

B In Nederland zijn ruim 800 priesters maatschappelijk actief, in parochies, bisdommen, ziekenhuizen, gevangnissen of universiteiten. Het NCRV-opinieprogramma *Altijd Wat* stuurde ruim 700 van hen een enquêteformulier toe met vragen over seksualiteit, celibaat en seksueel misbruik. Hiervan zonden 135 priesters het formulier ingevuld terug, al dan niet anoniem.

21 procent van de priesters reageerde neutraal op de stelling 'het celibaat moet gehandhaafd blijven'. Aanleiding voor de enquête, waarvan de resultaten vandaag worden bekendgemaakt, is het onderzoek van de commissie-Deetman naar seksueel misbruik in de r.k. kerk. In het eind vorig jaar gepresenteerde eindrapport concludeerde Deetman dat de celibaatsverplichting het risico op seksueel misbruik verhoogt.

C Uit de enquête blijkt dat een minderheid (22 procent) van de priesters die voor afschaffing van het celibaat is, vindt dat 'het celibaat seksueel misbruik in de hand werkt'. Van alle ondervraagde priesters is dat percentage slechts 10 procent.

De meeste tegenstanders van het verplichte celibaat zijn te vinden onder oudere priesters. De jongere garde wil vooral vasthouden aan de bestaande orde. Dat lijkt te stroken met het beleid van de bisschoppen, die de laatste jaren de teugels aan het aantalen zijn en vooral conservatieve priesters hebben aangesteld.

D Kardinaal Wim Eijk, voorzitter van de Nederlandse bisschoppenconferentie, wil niet reageren op het onderzoek. Volgens zijn woordvoerder Bert Elbertse is het niet representatief, omdat maar iets meer dan 15 procent van de priesters heeft gereageerd. 'De kardinaal vindt een non-respons van rond 85 procent wel erg groot om een inhoudelijke reactie te geven', aldus Elbertse. Hij vindt de uitslag bovendien meevallen: 'In 1999 bleek uit een onderzoek van onderzoeksbureau Kaski dat ruim 60 procent van de priesters het verplichte celibaat wilde afschaffen.'

Door de misbruikschandalen die de afgelopen jaren aan het licht zijn gekomen, staat de verplichte seksuele onthouding voor priesters weer hevig ter discussie. Vorig jaar pleitten 143 katholieke theologen uit Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland voor afschaffing van het celibaat. Ook de nieuwe bisschop van Brugge, Jozef De Kesel, opperde vorig jaar dat priesters zouden moeten kunnen trouwen. De opvolger van Roger Vangheluwe, die moest opstappen wegens jarenlange ontucht met zijn neefje, stelde openlijk het 'verplichte karakter' van het celibaat ter discussie.

Oud-bisschop Tiny Muskens van Breda onthulde vorig jaar dat zelfs kardinaal Joseph Ratzinger vlak voor zijn wijding tot paus Benedictus XVI niet uitsloot dat het celibaat ooit zou worden afgeschaft. Volgens Muskens, zelf voorstander van afschaffing, heeft hij dat in een gesprek met de Nederlandse bisschoppen gezegd.

DE VOLKSKRANT
DINSDAG 29 MEI 2012

De Zwitserse theoloog Hans Küng noemde begin 2010 de celibaatsregel 'een van de voornaamste structurele oorzaken' van seksueel misbruik door priesters. Kerkelijke gezagsdragers ontkennen dat. Ook volgens commissievoorzitter Deetman is er 'geen wetenschappelijke onderbouwing voor de stelling dat het celibaat de verklarende factor is'. Maar Deetman onderstreept dat niet kan worden uitgesloten dat er een verband is tussen celibaat en misbruik.

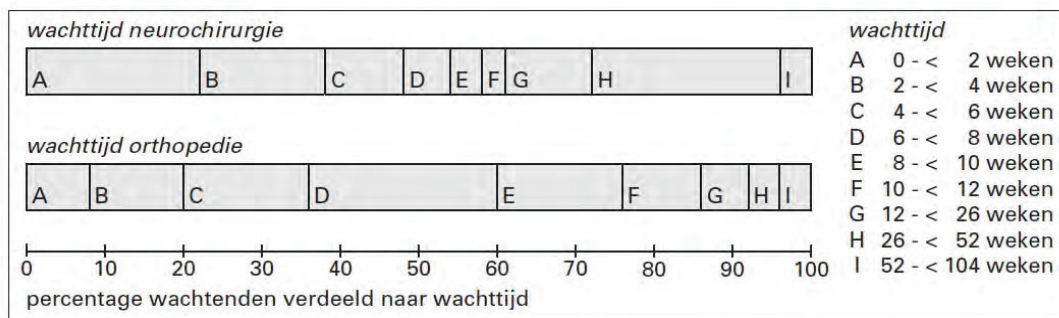
De citaten zijn afkomstig uit het NCRV-programma *Altijd Wat* dat vanavond om 21.05 uur is te zien op Nederland 2.

k Wachtlijsten (ontleend aan CE havo A1,2 2003 II)

In de gezondheidszorg staan veel mensen op een wachtlijst, bijvoorbeeld voor een behandeling in een ziekenhuis of voor een plaats in een verzorgingshuis.

Voor alle specialismen is in een aantal ziekenhuizen onderzoek gedaan naar wachtlijsten. Zo zie je in figuur 1 hoe lang patiënten bij neurochirurgie en orthopedie moeten wachten op een behandeling.

figuur 1

In deze figuur kun je bijvoorbeeld over de wachtenden op een behandeling bij neurochirurgie aflezen:

- bijna 40% van de patiënten is binnen 4 weken aan de beurt;
- meer dan 25% van de patiënten moet 26 weken of langer wachten.

1 Bereken hoeveel procent van de wachtenden bij neurochirurgie tussen de 4 en de 10 weken moet wachten.